

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-517-4-16>

PERSONALISM AS THE DIRECTION OF THE PHILOSOPHICAL RESEARCHES

ПЕРСОНАЛІЗМ ЯК НАПРЯМ ФІЛОСОФСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Verbova R. M.

*Candidate of Philosophical Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of Philosophy
Lviv Polytechnic National University
Lviv, Ukraine*

Вербова Р. М.

*кандидат філософських наук,
старша викладачка кафедри
філософії
Національний університет
«Львівська Політехніка»
м. Львів, Україна*

Актуальним напрямом досліджень у сфері філософії на сьогодні є персоналізм, оскільки в центрі уваги тут – особа з її взаємодією із Богом, зверненням до самоідентифікації та окресленням її суті. Саме тому філософські проблеми, на які звертають увагу персоналісти, містять практичне їх вирішення. Особливо вагомо ця концепція окреслюється в контексті українських реалій, коли росія намагається знищити українську націю загалом та знецінити кожную українську особу зокрема.

Повний контроль над людиною у сучасному інформаційному суспільстві, війни призводять до того, що людина починає задумуватися на питаннями: а в чому ж сенс її життя, чи варта вона чогось в цьому мінливому світі? Та й глибока цивілізаційна криза наводить нас на пошуки відповідей на запитання: Хто ми є? – в контексті того, що відбуваються зіткнення різних ідентичностей. Для росії – це все зводиться до можливості вбивати українців, оскільки для них не є можливим саме індивідуальне, особистісне мислення, а колективне мислення і звідси результат – ціле суспільство підтримує безпричинне розв'язування війни, масові вбивства [1]. Для українців – ця війна стала війною екзистенційною, для нас є важливим захистити націю як таку, захистити кожного українця, захистити власні цінності. Кожен українець не залишається осторонь цього контексту, а долучається до подібних справ, це окреслює сутність українця і допомагає залишитися в межах власної ідентичності. Такий вибір виходить за межі суто ідеологічних симпатій і стає особистісним вибором кожної окремої людини [1].

Отже, в контексті реалій, які постали перед українським суспільством, є досить важливим звернутися до персоналізму для дослідження

особи та її розуміння. Персоналізм як напрям філософії ХХ століття виник як наслідок тоталітарних ідеологій, які привертали увагу мас [2]. Як стверджував Є. Сверстюк: “в масі губиться цільність особи” [3]. Для тоталітарних ідеологій колективне було важливішим за особистісне, індивідуальне. Кожен мав підпорядковуватися колективному, інакше його могли вбити. У результаті цього і з’являється персоналізм, представники якого вважають кожну окрему особу унікальною, неповторною. Особа постає такою, що є вищою за будь-які соціальні та політичні режими, що обмежують її [2]. Окрім того, важливо в контексті персоналізму постає і спільнота як сукупність індивідів, об’єднаних спільною метою та цінностями, де кожна особа відіграє особливе значення [1], як про це говорив нам ще український мислитель А. Шептицький і таке розуміння спільноти в контексті її суті особи стає актуальним і сьогодні.

В продовження персоналістського аналізу спільноти А. Шептицьким варто зазначити, що для нього: “люди – мають природну потребу об’єднуватися між собою для досягнення тих цілей життя, яких одиниці, лишеної самій собі, трудно досягнути, в яких і громади не можуть нічого зробити. Не можна не визнати, що людина мусить мати свободу об’єднуватися з іншими в усіх справах, у яких має право поступити самому. Що людині вільно робити в приватному житті, в тому вільно їй об’єднуватися в спільноту з іншими” [4, с. 8], що якраз зараз і роблять українці задля здійснення спільної мети – збереження нації. Інакше навіть в такій спільноті тоді кожен українець втрапить своє власне Я та опиниться перед загрозою зосередження своєї суті на “інших” в умовах співіснування несумісних світоглядів і систем цінностей [5, с. 3]. На підтвердження цим думкам можна звернутися до Ж. Марітена, який вважав, що у персоналізмі кожна людина вважається не просто відокремленим індивідом, а насамперед персоною та має зобов’язання перед собою зокрема та перед суспільством загалом – сім’я, родина, громада, а також особа сама існує як член суспільства [6].

Таким чином, переосмислення суті персоналізму як сучасної тенденції в розвитку філософії постає актуальним в аспекті самовизначення сенсу і ролі особи в такому мультикультурному, мультиконфесійному й екуменічно орієнтованому соціумі, в якому ми живемо. В ньому процеси глобалізації та воєн відчуються як загроза втрати персональної [6] та національної ідентичностей. Ментальність українського народу зараз і перебуває в контексті персоналістського характеру, адже в реаліях російсько-української війни українська нація повстала: проти несвободи, проти знеособлення кожної людини. Ми є свідомі того, що кожен відповідає як за свою дію так і за бездію [3].

Література:

1. Квіт С. Ключ від усіх дверей: як розуміти світ, що змінюється під час війни за українську незалежність. *Укрінформ*. 28.06. 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3516797-kluc-vid-usih-dverej-ak-rozumiti-svit-so-zminuetsa-pid-cas-vijni-za-ukrainsku-nezaleznist.html> (дата звернення 9.12.2024).
2. Говорун К. Український персоналізм і республіканство. *Дзеркало тижня*. 7.01.2022. URL: <https://zn.ua/ukr/ART/ukrajinskij-personalizm-i-respublikanstvo.html> (дата звернення 9.12.2024).
3. Зілгалов В. «Споконвіку було Слово»: Український індивідуалізм і персоналізм у християнстві. 23.10. 2004. *Радіо свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/922151.html> (дата звернення 9.12.2024).
4. Ленцик В. Визначні постаті Української церкви: Митрополит Андрей Шептицький і Патріарх Йосиф Сліпий. Львів : Свічадо, 2004. 607 с.
5. Пацан В. Американський персоналізм: генезис, ідеї, критика : дис... канд. філос. наук : 09.00.05. Дніпро, 2016. 232 с.
6. Майданюк В. Персоналізм як основа християнської демократії. 11.03. 2024. URL: <https://conservative.org.ua/2024/03/11/personalizm-ia-ospnova-khrystyianskoi-demokratii/> (дата звернення 9.12.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-517-4-17>

THE IDEA OF JUSTICE IN PLATO'S REPUBLIC: A HISTORICAL AND PHILOSOPHICAL ANALYSIS AND ITS IMPACT ON WESTERN POLITICAL THOUGHT

Manuilo H. S.

*PhD student at the Y. B. Shad Department of Theoretical
and Practical Philosophy
V.N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine*

The concept of justice, as developed by Plato in his work *The Republic*, remains profoundly influential in contemporary political philosophy, particularly in discussions regarding the principles of social justice and the distribution of resources in modern societies. Plato's conception of justice, as expressed through his vision of the ideal state, has had a lasting impact on the development of Western political thought, shaping not only ancient